

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

11 juni 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1998**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin
uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel en mevrouw Veerle Heeren
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Trees Merckx-Van Goey.

Vaste leden : mevrouw Sonja Becq, de heer Jan Béghin, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Marc Olivier, Bart Vandendriessche ;

mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Etienne De Groot ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de heer Guy Swennen ;

de heren Wilfried Aers, Felix Strackx ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Cannaerts, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Marleen Vanderpoorten, mevrouw Sonja Van Lindt ;

de heren Fred Dielens, Johnny Goos, Jacky Maes ;

de heren Frank Creyelman, Karim Van Overmeire ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Stassen.

*Zie :***19** (1997-1998)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nrs. 2 tot 4 : Amendementen
- Nr. 5-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 5-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 5-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 5-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 5-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 5-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 5-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
- Nr. 5-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken

*Zie ook :***13-A** (1997-1998)

- Nr. 1 : Toelichtingen

21 (1997-1998)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

1. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid	
1.1. Programma 40.20 – Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden	
Toelichting	4
Bespreking	4
1.2. Programma 42.10 – Volksgezondheid	
Toelichting	5
Bespreking	5
1.3. Programma 42.20 – Medisch-sociaal beleid	
Bespreking	6
1.4. Indicatieve stemming	8
2. Bevoegdheden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting	
2.1. Toelichting	9
2.2. Bespreking	9
2.3. Indicatieve stemming	13
3. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	
3.1. Programma 41.10 – Algemeen Welzijnsbeleid	
Toelichting	14
Bespreking	15
3.2. Programma 41.20 – Bijzondere Jeugdbijstand	
Toelichting	15
Bespreking	16
3.3. Programma 41.30 – Bejaardenzorg	
Toelichting	18
Bespreking	19
3.4. Programma 41.40 – Gezinsangelegenheden	
Toelichting	19
Bespreking	19
3.5. Programma 41.50 – Gehandicaptenzorg	
Toelichting	21
Bespreking	21
3.6. Programma 41.60 – Maatschappelijk Opbouwwerk	22
3.7. Programma 41.70 – Maatschappelijk Welzijn	
Toelichting	22
Bespreking	23
3.8. Indicatieve stemming	24

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin behandelde de aangelegenheden die tot de bevoegdheid behoren van :

- mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, op 20 mei 1998 ;
- de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, op 28 mei 1998 ;
- de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, op 19 mei 1998.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1998, Hoofdstuk II-Gezondheidszorg, werd samen met de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1998 behandeld op 20 mei 1998 (verslag zie Gedr. St. VI. P. 1049 (1997-1998) – Nr. 8).

1. Bevoegdheden van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Voor dit deel werd mevrouw Ria Van Den Heuvel aangeduid als verslaggever.

1.1. Programma 40.20 – Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden

Toelichting

Op programma 40.20 wordt 100,3 miljoen frank bijkomend ingeschreven ten behoeve van de eerste fase van de verbouwingen van de gemeenschapsinstelling voor bijzondere jeugdzorg De Kempen in Mol. Om te kunnen beantwoorden aan de vragen uit de sector ouderenvoorzieningen wordt het desbetreffende krediet verhoogd met 46 miljoen frank. Voor de ziekenhuissector stijgt het krediet met 31,7 miljoen frank. Voor de sector geestelijke gezondheidszorg wordt 8,4 miljoen frank extra ingeschreven om eveneens tegemoet te kunnen komen aan de ingediende aanvragen.

Minister Wivina Demeester-De Meyer concludeert dat de begroting vrij constant blijft. De toename van de middelen, gespreid over de hele begroting van gezondheidsbeleid, is het gevolg van de toege-

nomen investeringsmogelijkheden. De minister deelt verder mee dat in het ontwerpdecreet de mogelijkheid opgenomen werd om, mits een aanpassing van de VIPA-reglementering, ook investeringen in de wijkgezondheidscentra te financieren. Het ontwerpbesluit op de wijkgezondheidscentra werd op 19 mei goedgekeurd door de Vlaamse regering. Het advies van de Raad van State werd gevraagd binnen een termijn van een maand.

Bespreking

De begroting van Welzijn kende een serieuze injectie van middelen in het kader van het social profit-akkoord. De heer Bart Vandendriessche merkt op dat in de begroting van gezondheidsbeleid blijkbaar geen toename van middelen is ten gevolge van het social profit-akkoord. De minister ontkent dit. Ingevolge het social profitakkoord werd 750 miljoen frank extra in de begroting ingeschreven. Aangezien het jaar al bijna halfweg is, kunnen die middelen niet meer volledig aangewend worden. De helft, nl. 375 miljoen frank, wordt daarom aangewend voor investeringen in de sector. Het betreft een eenmalige operatie. Van die 375 miljoen frank wordt 100,3 miljoen frank aangewend voor de gemeenschapsinstelling De Kempen.

Werd de toekenning van bijkomende kredieten voor de ouderenvoorzieningen en de ziekenhuizen gebaseerd op een behoeftenonderzoek, vraagt de heer Vandendriessche, of is de evolutie van het aantal aanvraagdossiers daarin bepalend ? De aanvragen moeten sinds kort vergezeld zijn van een zorgstrategisch plan. Verloopt dat vlot ?

De noden voor de centra voor geestelijke gezondheidszorg en voor de gemeenschapsinstelling zijn het best te berekenen, antwoordt de minister. Voor de ouderenvoorzieningen en de ziekenhuizen gebeurt de verdeling op basis van vooropstelling van de belangrijkste elementen, maar de noodzakelijke kredieten zijn moeilijker in te schatten. Het verloop van een dossier is immers moeilijk te voorzien. Voor de behandeling van alle aanvragen ineens zijn onvoldoende kredieten ingeschreven. Men stelt echter vast dat er in die sector heel veel aanvragen zijn, maar voor een groot deel aanvragen moeten nog aanpassingen gebeuren in het dossier. Voor de ziekenhuissector zijn nu een zestal dossiers klaar ; ze liggen voor in de zorgstrategische commissie.

Voor de ziekenhuizen zorgt het zorgstrategisch plan niet voor problemen, vervolgt de minister.

Voor de ouderenvoorzieningen ligt dat enigszins anders. Voor hen is het een nieuwe cultuur die aanpassing vergt. Ze moeten contact opnemen met de ouderenzorgvoorzieningen uit de regio.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de aanvragen vernieuwbouw of uitbreiding betreffen. De minister antwoordt dat het in eerste instantie om vernieuwbouw gaat. Volgens mevrouw Sonja Becq verlopen de aanvragen voor uitbreiding nogal moeilijk. Bestaat er een na te streven 'quorum'? De minister beaamt dat voor uitbreiding een en ander moeilijker verloopt. Dat heeft alles te maken met de programmatie, wat onder de bevoegdheid valt van de minister van Welzijn. Men stelt vast dat er in sommige regio's zeker geen tekort aan plaatsen is. De spreiding in Vlaanderen is nog steeds niet optimaal.

De heer Bart Vandendriessche vraagt de minister naar de krachtlijnen van het ontwerpbesluit over de wijkgezondheidscentra. De minister belooft de tekst van het ontwerpdecreet aan de commissie te bezorgen. De minister meent dat er tegemoetgekomen werd aan de opmerkingen in deze commissie.

Op basisallocatie 3301 "Onderhoudssubsidie ten behoeve van de private serviceflats/Bevak" worden de gesplitste kredieten op nul gebracht. De heer Bart Vandendriessche vraagt om verduidelijking. De minister antwoordt dat de betalingen door de OCMW's pas beginnen als de serviceflats enige tijd in gebruik zijn. Dan pas draagt de overheid bij. Van zodra een programma op lange termijn gepland is, worden in het algemeen middelen daarvoor in de begroting ingeschreven. Als die middelen niet meteen benut kunnen worden, worden ze eenmalig verschoven naar investeringen. Deze techniek is gebruikelijk in de Vlaamse begroting.

1.2. Programma 42.10 – Volksgezondheid

Toelichting

In programma 42.10 Volksgezondheid zijn er eigenlijk geen verschuivingen in de kredieten, zegt de minister. Voor de begeleiding van de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR) door 2 VTE contractuelen worden middelen vrijgemaakt. Die tijdelijke ondersteuning is nodig gebleken.

Voor de convenanten met de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG's) wordt een nieuwe basisallocatie gecreëerd waarop gesplitste kredieten worden gealloceerd. Niet-gesplitste kredieten

werden omgezet in gesplitste kredieten. Het betreft een louter technische ingreep om te voorkomen dat een deel van de kredieten verloren zou gaan.

Bespreking

Mevrouw Ria Van Den Heuvel neemt aan dat zij de minister nog zal kunnen ondervragen over de convenanten met de CGG's, naar aanleiding van de bespreking van het Opvolgingsrapport over een beleid ten aanzien van kinderen, kindermishandeling, kinderrechten en slachtoffer- en daderhulp in Vlaanderen. De minister bevestigt dat.

De heer Bart Vandendriessche wil graag weten wanneer de gezondheidsindicatoren voor 1997 te verwachten zijn. Waar zijn de kredieten voor de contractuele personeelsleden in de begroting terug te vinden? Het krediet voor de VGR op ba 1202 wordt verminderd... Het lid merkt verder op dat voor de CGG's behalve een verhoging van de gesplitste vastleggingskredieten met 152 miljoen frank, er ook een verhoging is van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 104,1 miljoen frank (ba 3303).

De minister verduidelijkt dat de vermindering op ba 1202 (VGR) een desindexatie betreft. De bekostiging van de contractuelen zit vervat in de 5 miljoen frank. Vorig jaar werd het krediet hoofdzakelijk voor wetenschappelijk onderzoek aangewend. Wat ba 3303 betreft antwoordt de minister dat het ordonnanceringskrediet geen echte vermeerdering van het budget betekent. Naast elk gesplitst vastleggingskrediet hoort een gesplitst ordonnanceringskrediet dat bepaald wordt op basis van de nood van het desbetreffende jaar.

De heer Etienne De Groot herinnert de minister eraan dat zij een definitieve tekst van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen aan de commissie zou voorleggen (zie Gedr. St. Vl. P. 1038 (1997-1998) – Nr. 1). De minister daarentegen meent dat er afgesproken werd dat de tekst van de doelstellingen zelf niet meer aangepast zou worden, maar dat met de opmerkingen van de commissieleden rekening gehouden zou worden in de werkgroepen die de doelstellingen verder uitwerken. Mevrouw Kathy Lindekens voert aan dat de wijze waarop de doelstellingen aan de Logo's doorgegeven worden, toch belangrijk is. Ongevallen bij kinderen b.v. kwamen niet in de tekst aan bod. De minister is van oordeel dat de doelstellingen hoe dan ook beperkt vertaald moeten worden. Wat de ongevallen betreft zijn er inderdaad twee onderdelen: ongevallen in het ver-

keer (jongeren) en ongevallen thuis. De vertaling van de doelstellingen moet groeien. Niet elk aspect kan van in het begin gedekt worden. Mevrouw Lindkens vindt dat er wel al van in het begin een bepaalde keuze gemaakt wordt. De minister repliceert dat de betrokkenen op het veld zelf de keuzes zullen maken. Men kan niet verwachten dat de vijf doelstellingen ten volle en in alle aspecten op het terrein uitgevoerd zullen worden. De minister belooft de rapporten van de werkgroepen aan de commissie te bezorgen zodra ze klaar zijn. De heer Etienne De Groot zegt erop te rekenen dat de minister de definitieve tekst zal bezorgen.

De heer De Groot betreurt dat er geen bijkomende middelen ingeschreven worden voor drugspreventie. De recente nota van het college van procureurs-generaal zal nochtans repercussies hebben op het preventiebeleid. In een reactie op de nota wees het Dagcentrum De Sleutel erop dat meer gebruik van softdrugs tot meer problemen zal leiden.

De minister zegt de bekommernis van het lid te delen. De uitspraak van De Sleutel is correct. De nota wekt de indruk een gedoogbeleid voor te staan, iets waar de minister ten eerste tegen gekant is. Dat heeft haar ertoe gebracht in een vrije tribune van de Gazet van Antwerpen te reageren op de nota. Met een gedoogbeleid wordt het zeer moeilijk om nog een effectief preventiebeleid te voeren.

De minister benadrukt dat het drugspreventieplan met de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) wordt uitgevoerd. Het betreft het plan om MST-PMS in te schakelen bij drugspreventie, o. m. via participatieve risico-analyse, zoals deze commissie heeft voorgesteld en goedgekeurd (zie Gedr. St. VI. P. 930 (1997-1998) – Nrs. 1-3). De minister onderstreept echter dat het een werk van lange adem wordt. Het is moeilijk te bepalen waar en hoe meer middelen ingezet moeten worden.

De heer De Groot beklemtoont dat er alleen van 'gedoog' gesproken kan worden, niet van 'beleid'. De heer Wilfried Aers wenst zijn waardering uit te spreken voor het standpunt dat de minister in de vrije tribune ingenomen heeft. Maar wat zal de minister doen ? Met een gedoogbeleid wordt het dweilen met de kraan open. Mevrouw Ria Van Den Heuvel wil zich nu niet pro of contra uitspreken over het gedoogbeleid. Zij betreurt vooral dat de nota onduidelijkheid gecreëerd heeft voor de jongeren. De nota is voor interpretatie vatbaar.

De minister onderstreept dat haar boodschap duidelijk is : gedogen kan niet. Het heeft geen zin met softdrugs te beginnen als er het risico bestaat dat het drugsgebruik toeneemt. Het is belangrijk die boodschap via de scholen te verspreiden, weliswaar niet vanuit een overbeschermende houding ten aanzien van jongeren.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt dat de jongeren zelf er bij betrokken worden en dat rekening gehouden wordt met wat zij aanbrengen. De volwassenen moeten een andere kijk ontwikkelen op de jeugdcultuur. Volgens het lid bracht de drugspreventiecampagne Opkikker een zeer normerende boodschap in de zin van : je bent niet o.k. als je drugs gebruikt. Het werd in ieder geval zo geïnterpreteerd en het past in de totaliteit van een veeleer negatieve kijk van volwassenen op jongeren.

De minister ontkent ten stelligste dat dat haar houding zou zijn. Als dat zo geïnterpreteerd wordt, is dat omdat het zo leeft bij jongeren. Wie aan Opkikker deelneemt, wil dat manifesteren. De jongeren moeten zelf kiezen hoe ze de boodschap willen overbrengen. Belangrijk is dat jongeren die bewust niet voor drugs kiezen, dat ook durven zeggen. Volgens de minister is normering noodzakelijk. Jongeren vragen meer dan ooit naar normen. Maar het is allerm minst haar bedoeling dat het afwijken van de norm gestigmatiseerd wordt. Men kan de zonde niet afschaffen.

1.3. Programma 42.20 – Medisch-sociaal beleid

Bespreking

Voor de toelichting wordt verwezen naar de Toelichtingen bij de aanpassing van de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 (Gedr. St. VI. P. 13-A (1997-1998) – Nr. 1).

Blijkbaar is er een doorbraak in het dossier van de toekomstige centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's). De heer Bart Vandendriessche vraagt naar een stand van zaken. Heeft dit dossier invloed op de begroting van 1998 ? Hoe staat het met de uitvoering van het kwaliteitsdecreet voor de verzorgingsinstellingen ?

De minister antwoordt dat over het voorontwerp van decreet inzake de CLB's het advies gevraagd werd aan de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR).

Die adviezen worden ingewacht tegen 15 juni. Dan moet het voorontwerp van decreet naar de Raad van State. De minister verwacht dat de Vlaamse regering het in september kan goedkeuren, waarna het aan het parlement wordt voorgelegd. Voor de CLB's zijn geen middelen ingeschreven in de begroting van 1998, want ze gaan pas in september 1999 van start. De groei wordt over een periode van zes jaar gespreid.

Wat de kwaliteitszorg betreft, is een begeleidende werkgroep indicatoren aan het uitwerken, vervolgt de minister. Alles verloopt volgens het schema. Normaal gezien zullen in oktober-november de kwaliteitshandboeken aan de voorzieningen overhandigd worden.

De heer Felix Strackx merkt op dat de kredieten voor algemene profylaxis afnemen met 300.000 frank. Het lid betreurt dat ten eerste : de kredieten voor vaccinatie zouden veeleer moeten toenemen. Vaccinatie is de beste wijze om aan ziektepreventie te doen. De minister repliceert dat de afname met 300.000 frank geen vermindering van het krediet is, maar een desindexatie. De minister benadrukt dat de financiering van vaccins alsnog door het Riziv moet gebeuren. De minister stelt vast dat onderhandelingen met de federale overheid zeer langzaam verlopen. Heel recentelijk zijn er met de federale overheid afspraken gemaakt over de uitvoering van het protocolakkoord inzake de hepatitis-B-vaccinatie. Als blijkt dat de uitvoering uiteindelijk toch niet lukt, moet de Vlaamse regering er zijn conclusies uit trekken en bij een volgende begroting zelf middelen uittrekken.

De Vlaamse Artsenvereniging voor het Milieu (Vlam) wil in het najaar provinciale meldpunten voor burgers en medici oprichten om de beperkte kankerregistratie aan te vullen. Volgens de pers heeft het kabinet van de minister wel sympathie voor het initiatief, maar men vindt dat een en ander beter gebeurt via de Logo's (lokale gezondheidsoverleggroepen). Mevrouw Kathy Lindekens vraagt zich af of de Logo's geen andere finaliteit hebben. Registratie moet wetenschappelijk opgevangen kunnen worden.

De minister zegt van oordeel te zijn dat de Vlaamse administratie en de Logo's daartoe het best uitgerust zijn. Registratie wordt in Vlaanderen stelselmatig opgebouwd via de gezondheidsindicatoren. De equipe onder leiding van dokter Aelvoet (in samenwerking met de Nederlandstalige vleugel van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid Louis Pasteur (WIV)) heeft bewezen dat zij op korte termijn veel gerealiseerd heeft. Het uit-

stekende instrument dat de gezondheidsindicatoren zijn, moet verder gehanteerd worden om op termijn een volledige registratie verder te ontwikkelen. Dat moet in samenwerking met de Logo's, de administratie en de gezondheidsinspectie verlopen. Uit internationale literatuur blijkt dat de Logo's (met een bereik van ongeveer 200.000 inwoners) de geschikte niveaus zijn om een dergelijke registratie op te zetten. Het veronderstelt ook de uniforme medewerking van de artsen. De realisatie daarvan moet op een langere termijn gezien worden, van minstens tien jaar. De gezondheidszorg zou daarom ook het best vanop eenzelfde bevoegdheidsniveau georganiseerd worden.

Het initiatief van Vlam is lovenswaardig, maar men zal er niet slagen een volledig netwerk te ontwikkelen zonder de overheid. Het initiatief van de Vlam is vergelijkbaar met het meldpunt Gezomil dat de Vlaamse overheid overgekocht heeft van Nederland.

Mevrouw Kathy Lindekens wijst erop dat de registratie zal afhangen van de individuele capaciteit en de individuele inzet van de artsen. De minister zegt dat maar al te goed te beseffen, evenals het feit dat de artsen door het Riziv betaald worden. Voor het Riziv bestaat Vlaanderen niet. Er zal weinig vooruitgang geboekt worden met de huidige werkwijze van het Riziv, oordeelt de minister. De heer Etienne De Groot wil eraan toevoegen dat de anonieme verwerking van gegevens essentieel is voor de artsen. De minister beaamt dat.

De heer Bart Vandendriessche vraagt hoe het verder evolueert met de VRGT (Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding). De minister zegt dat alles positief evolueert. Een achttal verpleegkundigen werken actief mee aan de enquête ter voorbereiding van de Logo's. De personeelsleden van de VRGT kunnen, als zij willen, ofwel in de administratie ofwel in de Logo's ingeschakeld worden.

Ten slotte dringt de heer Etienne De Groot aan op bewustmakingscampagnes op het vlak van hygiëne. Spuwen op straat lijkt terug populair te worden. Voetbalsterren geven daarin soms het slechte voorbeeld. Er wordt geen aandacht meer besteed aan het wassen van de handen na toiletbezoek. Het gaat hier om een aantal essentiële hygiëneregels die medisch van groot belang zijn. De minister erkent het belang van hygiëne, maar vindt dat dat tot de taak behoort van verschillende instanties : het gezin, de scholen, de eetwareninspectie, enzovoort. De minister is geen voorstander van groots opgezette mediacampagnes. Ze blijken weinig

effect te ressorteren. De heer Felix Strackx meent dat er via de scholen werk van gemaakt moet worden. Handen wassen blijkt op sommige scholen zelfs onmogelijk. Volgens de minister begint het met de opvoeding thuis. De minister is wel bereid via omzendbrief opnieuw het belang van hygiëne onder de aandacht van de schoolartsen van het medisch schooltoezicht te brengen. In 1996 is reeds een omzendbrief in die zin verstuurd geworden.

1.4. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998, dat tot de bevoegdheid behoort van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid¹, wordt met 6 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ria Trees
VAN DEN HEUVEL MERCKX-VAN GOEY

¹ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 19 (1997-1998) – Nr. 6).

2. Bevoegdheden van de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Voor dit deel werd mevrouw Veerle Heeren aangeduid als verslaggever.

2.1. Toelichting

Het laatste jaar is er intensief overlegd om te komen tot een samenwerkingsakkoord tussen het federale niveau, de gemeenschappen en gewesten inzake het armoedebeluid. Dit samenwerkingsakkoord werd door de Vlaamse regering goedgekeurd op 5 mei 1998, en bevat een aantal vergaande beslissingen.

Zoals gevraagd door het Vlaams Parlement werd dit akkoord omgezet in een ontwerp van decreet. Dit ontwerpdecreet werd door de Vlaamse regering principieel goedgekeurd op 5 mei en het advies van de Raad van State is aangevraagd.

Het belangrijkste punt van dit samenwerkingsakkoord is de oprichting van een 'Steunpunt tot Bestrijding van Armoede, Bestaansonzekerheid en Sociale Uitsluiting'.

Dit steunpunt wordt opgericht als drietalige instelling op federaal niveau, bij het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding en wordt gesubsidieerd door alle betrokken partijen.

Dit steunpunt moet het kernpunt worden in het armoedebestrijdingsbeleid en de permanente en structurele link leggen tussen gemeenschappen, gewesten en de federale overheid.

Er staan twee doelstellingen voorop :

- bevorderen van inclusieve en gecoördineerde aanpak (verschillende bevoegdheden, verschillende beleidsniveaus) ;
- integratie van onderzoek en van de doelgroep.

Er bestaat ontzettend veel informatie over armoede, essentiële kadering en reflectie (b.v. het Jaarboek Armoede). Het vele onderzoek moet beter gecoördineerd en afgestemd worden op elkaar en moet meer vanuit een gezamenlijk initiatief van de verschillende overheden voortkomen.

De armen zelf vragen en hebben er recht op om betrokken te worden bij de beleidsvoorbereiding

en -uitvoering als volwaardige partner. Hun deelname aan dit Steunpunt is dan ook een sluitend element voor deze actieve betrokkenheid.

Om de band met de verschillende beleidsniveaus inhoudelijk te sterken en hun respectieve administraties in te schakelen en te laten samenwerken met het Steunpunt, zodat dit Steunpunt werkelijk een actief kernpunt wordt, zullen ambtenaren die in dienst blijven van de Vlaamse Gemeenschap opdrachten krijgen in het kader van dit Steunpunt (anderhalve VTE). 2,8 miljoen frank zal daarvoor uit het Leegstandsfonds geput worden.

2.2. Bespreking

Begroting

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of het Leegstandsfonds al door alle steden en gemeenten op gelijke wijze gespijsd wordt. Wordt daarop toegezien ? De minister antwoordt bevestigend. Op uitdrukkelijk verzoek van het Vlaams Parlement is een wijziging doorgevoerd in de regelgeving. Wie niet meewerkt aan de inventarisatie en aan de uitvoering van het desbetreffende decreet, kan geen gebruik maken van de middelen die via dat fonds gegenereerd worden. Met dit drukkingsmiddel merkt men reeds een grotere bereidheid om mee te werken. Zoals te verwachten was, zijn er wel wat 'georganiseerde' bezwaarschriften ingediend. Een aantal wijzigingen via het programmadecreet bij deze begrotingsaanpassing moet daar een einde aan maken.

Er wordt naar gestreefd om het Leegstandsfonds aan te wenden voor initiatieven die in een meer algemene beleidsbenadering passen. De middelen voor de uitvoering van het samenwerkingsakkoord betreffende de bestendiging van het armoedebeluid is daar een eerste voorbeeld van.

Is het mogelijk om bij een volgende begroting een meer horizontale benadering van de armoedeproblematiek te presenteren, vraagt mevrouw Ria Van Den Heuvel. Minister Leo Peeters antwoordt dat de administratie daarover al verschillende besprekingen gevoerd heeft. Een eerste 'oefening' is in een reeds ver gevorderd stadium. Met het inclusieve beleid als uitgangspunt is er een inventarisatie gemaakt van de regeringsmaatregelen in het kader van het SIF. Aan elke minister werd gevraagd wat hij/zij ondernomen heeft in het kader van de SIF-problematiek, wat dus zowel het armoedebeluid als het stedelijk beleid omvat. Het is de bedoeling dat

de nota in de commissie voor binnenlandse aangelegenheden besproken en verder uitgewerkt wordt. Er is eveneens een evaluatierapport van het SIF in voorbereiding. Mevrouw Ria Van Den Heuvel stelt voor dat de commissie voor welzijn aan die besprekingen zou deelnemen. De commissie stemt daarmee in. Bespreking in verenigde commissies lijkt hier de aangewezen formule. Mevrouw Ria Van Den Heuvel besluit haar vragen over het SIF tot dan uit te stellen.

In het tijdschrift Knack heeft de minister zijn intentie te kennen gegeven om meer te investeren in Brussel. De minister verklaarde wel beperkt te zijn in zijn bevoegdheden om in Brussel op te treden. Voor gewestaangelegenheden zoals b.v. huisvesting zei hij niet te kunnen optreden. De heer Jan Béghin heeft de minister in een actuele vraag in de plenaire vergadering (29 april 1998) gewezen op de mogelijkheden via het SIF. De minister reageerde volgens het lid echter nogal terughoudend. Een wijziging van het SIF-decreet zou nochtans enig soelaas kunnen brengen voor de armoedebestrijding in Brussel, zegt de heer Béghin.

De minister wil er geen twijfel over laten bestaan dat hij inderdaad meer wil doen voor Brussel, waar de kansarmoede het grootste is. De Vlaamse overheid kan alleen in gemeenschapsaangelegenheden optreden in Brussel. Veel van de aandacht via het SIF gaat naar gewestmateries die ook vaak de meest zichtbare en voelbare materies zijn. De minister zegt met het kabinet van mevrouw Brigitte Grouwels, Vlaams minister voor Brusselse Aangelegenheden, te overleggen over een eventuele wijziging van het SIF-decreet. Er is de volle bereidheid om naar een oplossing te zoeken.

De minister wil er wel op wijzen dat het budget voor Brussel al verdubbeld is, van 40 miljoen frank naar 80 miljoen frank. De heer Jan Béghin oordeelt dat het nog om 'kruimels' gaat. Minister Peeters repliceert dat hij persoonlijk ook meer middelen had willen inzetten. De Vlaamse regering heeft echter eerst om een evaluatie gevraagd na de verdubbeling van de middelen. Ook van Brussel zelf mogen trouwens meer inspanningen verwacht worden. Heel wat Brusselse gemeenten hebben de armoedeproblematiek verwaarloosd. Ook de Brusselse regering zou meer kunnen besteden. De heer Béghin geeft toe dat sommige gemeenten te weinig aan de problematiek gedaan hebben. De 450 miljoen die de Brusselse regering vorig jaar ingezet heeft, komt wel bovenop de vele miljarden die via diverse ordonnanties vooral voor gewestmateries ingezet worden. Het lid denkt b.v. aan de 2 miljard die jaarlijks in het kader van de ordonnantie op de

herinrichting van wijken aangewend wordt. Maar hij erkent dat er nog altijd middelen tekort zijn.

Motie van aanbeveling tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota Armoede en sociale uitsluiting (goedgekeurd op 4 maart 1998)

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt de minister in welke mate de Vlaamse regering reeds aan de motie tegemoetgekomen is. Het is interessant te weten of in de toekomst meer middelen nodig zijn voor de realisatie. De minister is bereid nu een stand van zaken te geven, maar vraagt het parlement zich te beraden over de in de toekomst te volgen werkwijze.

Wat de algemene en omkaderende maatregelen betreft wordt er vooreerst gewerkt aan een ontwerp van basis- of kaderdecreet voor de structurele erkenning van de armenorganisaties. Nu worden zij bij ministerieel besluit gesubsidieerd met SIF-middelen. Verschillende voorstellen voor een basisdecreet worden besproken met de armenorganisaties, wat nogal wat tijd in beslag neemt. De minister hoopt binnenkort een voorontwerp aan de regering te kunnen voorleggen. Het is van het grootste belang een zo ruim mogelijk draagvlak voor dit ontwerpdecreet te krijgen. De minister wil met de organisaties ook tot een soort resultaatsverbintenis komen. De minister hoopt de – te begrijpen – vrees van de organisaties daarvoor te kunnen wegnemen.

Ten slotte wil de minister ook proberen de betrokkenheid van de ervaringsdeskundigen in het voorontwerp van kaderdecreet in te brengen. In de motie werd trouwens uitdrukkelijk om een decreetale regeling gevraagd. Voor de uitvoering van dit decreet zullen structureel middelen vrijgemaakt moeten worden.

Een ander punt van de motie is het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten betreffende de bestending van het armoedebeleid, waarover de minister het reeds gehad heeft.

De minister stelt bij deze het Vooruitgangsrapport ter beschikking, dat door de federale staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie, de heer Jan Peeters, uitgebracht is in uitvoering van het Algemeen verslag over de armoede (mei 1998). Het biedt een stand van zaken van de verschillende initiatieven. Voor dat rapport werd afgestapt van een punctuele benadering : op voorstel van Vlaanderen werd geopteerd voor een meer thematische benadering.

De minister overloopt verder een aantal realisaties. Voor schuldbemiddeling en voor de minimumlevering elektriciteit, gas en water werd reeds een decretale regeling goedgekeurd. Op het vlak van tewerkstelling werden initiatieven genomen op het vlak van de sociale economie. De sociale clausule betreffende het naleven van werkgelegenheidsquota bij elke openbare aanbesteding werd van toepassing voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Met collega Theo Kelchtermans wordt gewerkt aan een uitbreiding van die clausule naar de lokale besturen. De regering heeft ook onlangs beslist de verschillende tewerkstellingsprogramma's open te stellen voor bestaansminimumtrekkers.

Op het vlak van huisvesting zijn een reeks van initiatieven uit de Wooncode in volle uitvoering : de erkenning van de sociale verhuurkantoren en de verzekering tegen inkomensverlies werden bij besluit geregeld. Er is binnenkort ook een initiatief te verwachten over de huurwaarborg.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of er in het decreet inzake de armenorganisaties garanties ingebouwd worden dat de armen zelf voldoende in de organisaties vertegenwoordigd zijn. De aanvaarding van dit decreet zal daarvan afhangen, meent het lid.

Mevrouw Veerle Heeren stelt vast dat de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie sinds 1996 zowat stilgevallen is. Wat is daarvoor de reden ? Hoe staat het met de werking van de Vlaamse Interdepartementale Commissie Armoede (VICA) ? De verslaggever heeft verder een aantal vragen bij het federale vooruitgangsrapport. Aan de vereenvoudiging van formulieren wordt blijkbaar vooral werk gemaakt op het federale niveau. Worden er op Vlaams niveau geen initiatieven genomen in de eigen bevoegdheidsdomeinen ? In het kader van de toegankelijkheid van de gezondheidszorg wordt in het vooruitgangsrapport gewag gemaakt van een preventieboekje, dat door het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) ontwikkeld zou worden. Waar gaat het concreet om ? De sport- en vakantiemogelijkheden zouden toegankelijker gemaakt worden voor armen. Zijn daar al resultaten ? Om welke initiatieven gaat het ? Wat de huurwaarborg betreft, veronderstelt het lid dat er een decretale regeling komt. Welke timing voorziet de minister ? Waarom is de aanpassing van de reglementering op de huurtoelagen nog niet gerealiseerd ?

Tot slot wenst het lid te weten of de door de minister aangekondigde decretale regeling voor alle

ervaringsdeskundigen zou gelden, ook diegenen die b.v. voor Kind en Gezin werken.

Mevrouw Yolande Avontroodt oordeelt dat de wijkgezondheidscentra beter vanuit de SIF-middelen gefinancierd worden, iets wat trouwens al geldt voor sommige centra. Nu blijkt dat ze via het VIPA gesubsidieerd zullen worden. Het lid vreest voor overlapping. Bovendien worden in het ontwerpbesluit een aantal voorwaarden gesteld waar het lid bezwaren tegen heeft. Er wordt verwezen naar een federale bepaling waarbij de middelen worden gekoppeld aan de verwijzing naar het tweede echelon. Kwaliteit en toegankelijkheid moeten volgens het lid nochtans primeren. Heeft de minister daarover overleg gehad met zijn collega van Gezondheidsbeleid. Wat is zijn standpunt ?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of de minister al een zicht heeft op de effecten van het invoeren van de sociale clausule voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Als de sociale clausule ook voor de lokale besturen doorgevoerd wordt, moet duidelijkheid gecreëerd worden over wie voor de begeleiding van de werknemers instaat, en wie dit financiert.

Ten slotte wil de voorzitter de minister vragen om bij hervormingen van b.v. de bijzondere jeugdbijstand, thuislozenzorg, enzovoort. binnen de regering als coördinerend minister voor armoedebestrijding steeds de invalshoek van de armen te bewaken.

De minister beaamt dat de betrokkenheid van de armen zelf een van de 'pijnpunten' is voor het ontwerpdecreet over de armenorganisaties. De minister wil de betrokkenheid garanderen door in het decreet als vereiste in te schrijven dat minstens een derde van de leden van de organisaties armen moeten zijn.

De interministeriële conferentie is inderdaad niet zo vaak bijeen gekomen. Er is wel aan een vrij hoge snelheid gestart. De minister wijst erop dat wel lange tijd aan het samenwerkingsakkoord gewerkt is, wat toch niet onbelangrijk is. Allicht zal de interministeriële conferentie nu een nieuw elan krijgen. Op 6 mei ll. is de IMC trouwens bijeengekomen, met op de agenda een aantal punten die op Vlaams niveau vrijwel gerealiseerd zijn, deels dankzij de VICA-werking, o.m. het openstellen van tewerkstellingsprogramma's voor bestaansminimumtrekkers, vrijstelling van betaling bij overheidsexamens. Het VICA zelf zit in een overgangsfase. De heer Marc Morris, directeur-generaal van de administratie Gezin en Maatschappelijk Welzijn,

heeft het voorzitterschap onlangs overgenomen. Hij heeft de opdracht gekregen meer dynamiek te brengen in sommige thema's.

De minister vervolgt dat er gewerkt wordt aan de vereenvoudiging van formulieren, binnen VICA. De klemtoon ligt wel op de werkgroep op federaal vlak. De armenorganisaties zelf worden betrokken bij die vereenvoudiging en zij zelf vragen hen niet te overbevragen. Het is dus beter niet teveel ineens aan te pakken. De minister is niet op de hoogte van het preventieboekje ; het valt niet onder zijn bevoegdheid. Wat de huurwaarborg betreft zal de minister een voorstel voorleggen voor het einde van de zittingsperiode. Er lopen onderhandelingen met een instelling over een stuk medefinanciering.

Een aantal wijkgezondheidscentra worden via het SIF gesubsidieerd, beaamt de minister. De minister vindt het een gunstige evolutie dat de minister van Gezondheidsbeleid reguliere middelen via het VIPA uittrekt voor de wijkgezondheidscentra. Het is de bedoeling dat via het SIF nieuwe initiatieven een aanzet vinden. Vanzelfsprekend moet de kwaliteit van de zorg prioritair zijn. De ervaringen van de SIF-initiatieven kan doorgegeven worden als de betrokken minister daarom vraagt.

Wat de ervaringsdeskundigen betreft, zou het interessant kunnen zijn met modellen te werken, oordeelt de minister. Het betreft een zeer complex dossier waarvan opleiding, toelevering en tewerkstelling de verschillende elementen zijn. Als eerste stap wil de minister een kwalitatieve opleiding garanderen. Tegelijkertijd moet er ook aan de tewerkstelling zelf gewerkt worden. Met Kind en Gezin werd contact opgenomen om uit hun ervaring te kunnen putten. Ook tal van armenorganisaties hebben reeds ervaring met het werken met ervaringsdeskundigen. Er is de idee om systematisch ervaringsdeskundigen te laten inschakelen bij de OCMW's. Men stelt immers vast dat tussen hulpverleners van OCMW en de armen vaak misverstanden leven. Over de idee wordt nog gediscussieerd, want Welzijn meent dat die kwestie opgelost moet worden met de toepassing van het kwaliteitsdecreet.

Een opleiding organiseren binnen Onderwijs is problematisch. Een opleiding wordt immers maar officieel erkend als ze minstens twee jaar duurt. Dagonderwijs en onderwijs voor sociale promotie leggen dan weer strikte normen op, terwijl men met een publiek zit waar men flexibel moet kunnen mee omgaan. Op langere termijn is er het pro-

bleem dat men niet levenslang ervaringsdeskundige kan zijn. Er wordt daarom gedacht aan een soort opstapsysteem als ervaringsdeskundige naar een meer reguliere tewerkstelling.

Omdat het dossier met verschillende bevoegdheidsdomeinen in aanraking komt, is ervoor geopteerd om eerst de opleiding te organiseren, op provinciaal niveau, bij wijze van experiment. Onder tussen moet de vraag gestimuleerd worden.

De sociale clause wordt bij de sociale huisvestingsmaatschappijen zeer verschillend toegepast, vervolgt de minister. De toepassing moet groeien. Met minister Kelchtermans wordt er onderhandeld over de uitbreiding van de clause naar alle lokale besturen. De voorzitter heeft terecht gewezen op het belang van de begeleiding. Onvoldoende begeleiding houdt zowel voor de werknemer als de werkgever risico's in. Met collega Kelchtermans is overeengekomen dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) voor de begeleiding instaat. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt of de migranten onder dezelfde clause vallen. De minister antwoordt bevestigend.

Hetzelfde lid wijst erop dat het Vlaams Parlement in de motie van aanbeveling ook een strategisch plan en een jaarlijks vooruitgangsrapport op Vlaams niveau vraagt. Hoever staat het daarmee ? De minister antwoordt dat aan het strategisch plan gewerkt wordt. Eén element daarvan is het ondersteunen van de armenorganisaties. Een tweede element is de problematiek van de ervaringsdeskundigen. Een derde element is de samenwerkingsovereenkomst tussen de federale Staat en de gewesten en gemeenschappen. Daarmee wordt een eerste proeve van auditing- en monitoringsysteem opgezet inzake armenbeleid. Op de Interministeriële Conferentie Sociale Integratie wordt verder gewerkt aan de uitvoering van het Algemeen rapport over de Armoede.

Voor de uitvoering van het samenwerkingsakkoord wordt een dotatie gegeven aan het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding (CGKRB) voor een speciaal opgerichte cel. Er wordt bij VICA extra personeel ingezet die een brugfunctie moet vervullen tussen het CGKRB en het Vlaamse niveau. Zij kunnen ook ingezet worden in de verschillende werkgroepen in VICA. De minister belooft tegen het einde van het jaar een overzicht van de initiatieven op papier te zetten.

2.3. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998, dat tot de bevoegdheid van minister Leo Peeters behoort², wordt met 6 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Veerle HEEREN Trees MERCKX-VAN GOEY

² Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 19 (1997-1998) – Nr. 6).

3. *Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn*

Voor dit deel werd mevrouw Ria Van Den Heuvel aangeduid als verslaggever.

3.1. Programma 41.10 – Algemeen Welzijnsbeleid

Toelichting

Een eerste algemene bedenking is dat de inflatie lager uitvalt dan bij de initiële begrotingsopmaak werd voorzien. Dat impliceert dat voor verscheidene basisallocaties de bedragen lichtjes verminderd werden als gevolg van die desindexatie.

a. B.a. 0102 is een nieuwe basisallocatie waarin de middelen opgenomen zijn van het Vlaams actieplan voor de social profitsector. De libellé is vrij gedetailleerd en luidt als volgt : "Allerhande uitgaven met betrekking tot de verlichting van de werkdruk, het wegwerken van actuele problemen en het opvangen van maatschappelijke evoluties in de welzijns-en gezinssectoren". Op jaarbasis wordt hiervoor voor 1998 750 miljoen frank toegekend. Omdat dit evenwel maar operationeel kan/zal worden na goedkeuring door het Vlaams Parlement van de begrotingscontrole wordt voor 1998 maar de helft van het bedrag op jaarbasis, nl. 375 miljoen frank, op deze basisallocatie ingeschreven om recurrent aan te wenden. De overige middelen (d.w.z. 375 miljoen frank) kunnen ingezet worden voor éénmalige verrichtingen. Dit zal effectief ook gebeuren voor uiteenlopende aspecten :

- Het oplossen van bestaande moeilijkheden en/of het op gang brengen van specifieke nieuwigheden :

In progr. 41.40, b.a. 3302 "Subsidie aan diensten voor Gezins- en Bejaardenhulp (...)" was een tekort vastgesteld op het lopend krediet 1998 van 70 miljoen frank. Op dezelfde b.a. waren 14,2 miljoen frank nieuwe middelen nodig om te kunnen ingaan op een voorstel van de Brusselsse Hoofdstedelijke Regering om 15 nieuwe betrekkingen te creëren voor Nederlandstalige gezins- en bejaardenhelp(st)ers in Brussel. (De interventie van Brussel hiervoor is 9 miljoen frank.) Dit bedrag wordt teruggevonden in de middelenbegroting.

Er werd dus 84,2 miljoen frank overgeheveld van progr. 41.10, b.a. 0102 naar progr. 41.40, b.a. 3302.

- Investeringskredieten :

Wegens het eenmalige karakter van de beschikbaarheid van deze middelen zal de rest aangewend worden voor activiteiten die hiervoor bij uitstek geschikt zijn nl. voor investeringen in infrastructuur (± 290 miljoen frank) :

- 120 miljoen frank voor de gemeenschapsinstelling te Mol ;
- 85,1 miljoen frank voor de vastleggingsmachtiging voor het VFSIPH ; (ook de investeringsdotatie werd met dit bedrag verhoogd) ;
- 50,1 miljoen frank voor de bouw van rusthuizen ; (dit bedrag is opgenomen in het VIPA) ;
- 30,1 miljoen frank voor de vastleggingsmachtiging Kind en Gezin (progr. 41.40, b.a. 9911). Ook de investeringsdotatie werd met hetzelfde bedrag verhoogd (progr. 41.40, b.a. 6101).

b. Op b.a. 1201 "Specifieke werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties" wordt 10 miljoen frank bijkomend ingeschreven. Het betreft een overheveling van verschillende andere basisallocaties :

- van progr. 41.30, b.a. 3301 : 3 miljoen frank ;
- van progr. 41.70, b.a. 3311 : 3 miljoen frank ;
- van progr. 41.70, b.a. 3325 : 4 miljoen frank.

De bedoeling is te komen tot een betere ondersteuning van voorzieningen op verschillende niveaus in het kader van het decreet op de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen.

c. Op b.a. 3303 "Allerhande subsidies in het kader van het Welzijnsbeleid" werd het oorspronkelijke bedrag van 1,4 miljoen frank verhoogd met 2,6 miljoen frank. De bedoeling is, vooraleer een regeling ten gronde wordt uitgewerkt vanaf 1999, in 1998 de mogelijkheid te hebben de bestaande toestand voor het vervoer van minder mobiele te consolideren. Hier dient zelfs aan toegevoegd dat de Vlaamse regering beslist heeft dit bedrag met nog eens 1,5 miljoen frank te verhogen (0,5 miljoen van de begroting van de minister van Gelijkekansenbeleid, 0,5 miljoen van de begroting van de minister van Ver-

voer en 0,5 miljoen van de begroting van de minister van Welzijn. Daar wordt nog 0,4 miljoen frank niet-gereguleerde toelagen van het budget van de minister zelf aan toegevoegd.) Dit dient nog in de begrotingscontrole verwerkt te worden.

- d. B.a. 3304 "Subsidie aan het Europees Centrum voor vermiste en seksueel misbruikte Kinderen" (+ 2 miljoen frank) is een nieuwe basisallocatie.

Bespreking

Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of de kost voor de videocassettes in het kader van het kwaliteitsdecreet reeds in de begroting 1998 opgenomen is. De minister antwoordt dat deze kost reeds gebudgetteerd was op de begroting 1997 van de afdeling communicatie en ontvangst van het departement coördinatie. Een project analoog aan dat voor de verzorgingsinstellingen moet nog uitgewerkt worden.

Hetzelfde lid wenst te weten of de problemen voor het vervoer van de minder mobiele volledig opgelost zijn. De minister antwoordt ontkennend. Hij heeft dat ook nooit beloofd. Er was beloofd op korte termijn de vervoersdiensten in werking te houden. In het kader van het Werkervaringsplan (WEP) werden een vijftiental arbeidskrachten vrijgemaakt. Voor de begeleiding van die WEP-plusers zijn middelen nodig, a fortiori voor die vervoersdiensten die los van een voorziening werken. Een oplossing op langere termijn moet uitgedacht worden met meerdere kabinetten, o.m. van Vervoer. Die oplossing zal zeker geen vermenigvuldiging zijn van de bestaande toestand. Er wordt nog volop van gedachten gewisseld.

De heer Bart Vandendriessche vraagt of de middelen voor het vervoer voor minder mobiele recurrent zijn. Of gaat het om investeringen? De minister ontkent dat het om investeringen zou gaan. Eerste werkervaringen zijn per definitie beperkt in de tijd. De toegevoegde middelen zijn er in afwachting van een definitieve oplossing.

De heer Bart Vandendriessche meent dat de regering goed werk geleverd heeft met het social profitakkoord. De onderhandelingen zijn correct verlopen en hebben op vrij korte termijn tot resultaten geleid. Hoe wordt de 375 miljoen frank toegewezen? Wordt er over gewaakt dat er geen overlappingen zijn met de aanwending van de Vesoc-mid-

delen? Zijn de Vesoc-middelen definitief toegewezen? Heeft de minister zicht op de onderhandelingen in de verschillende paritaire comités?

De minister antwoordt dat de ongeveer 850 miljoen frank Vesoc-middelen bedoeld is voor uitbreidingen, voor nieuwe arbeidsplaatsen dus. De 750 miljoen frank van het social profitakkoord gaat naar werkdrukverlichting en actuele problemen en het wegwerken van anomalieën. De globaliteit van het sociaal akkoord is goedgekeurd door de sociale partners en door de Vlaamse regering. Dit globale akkoord werd gewijzigd in vergelijking met het oorspronkelijk door de regering voorgestelde akkoord. Het voorstel van de regering was geënt op de maatschappelijke behoeften. De vakbonden wilden in de eerste plaats de werkdruk verlichten en de anomalieën wegwerken. Het compromis bestaat erin dat in een eerste fase, nl. in 1998, de middelen (750 miljoen frank, maar in de praktijk 375 miljoen frank) integraal aangewend worden voor werkdruk en anomalieën. In een tweede fase, nl. in 1999, was er oorspronkelijk 1 miljard frank voorzien voor maatschappelijke behoeften. Er is overeengekomen 130 miljoen frank daarvan voor anomalieën en werkdrukverlichting enz. aan te wenden. In 2000 gaan de middelen (1 miljard frank) integraal naar de maatschappelijke behoeften. De verdere concrete definiëring wordt in de verschillende paritaire comités bediscussieerd. De besprekingen verlopen positief, maar er zijn nog geen resultaten.

Mevrouw Ria Van den Heuvel vraagt of er een protocol afgesloten werd met het nieuwe Europese centrum voor vermiste en seksueel misbruikte kinderen. Wordt de Vlaamse participatie 'gevisualiseerd'? Mevrouw Trees Merckx-Van Goey merkt op dat ook het Vlaams Parlement een dergelijke subsidie toegekend heeft. Is er enige congruentie tussen beide Vlaamse deelnames? De minister meent van wel. Het krediet betreft een soort eenmalige starttoelage. Er werden afspraken gemaakt over de inhoudelijke aanpak zodat er enige overeenstemming is met het beleid dat de Vlaamse overheid voorstaat. Ook met Kind en Gezin is er overleg.

3.2 Programma 41.20 – Bijzondere Jeugdbijstand

Toelichting

De minister deelt mee dat hij op 18 mei ll. 89 bijkomende plaatsen heeft toegekend in voorzieningen bijzondere jeugdzorg, voor een bedrag van 86,5

miljoen frank. Een overzicht van de toewijzingen wordt aan de leden bezorgd. Daarmee wordt een stuk druk opgevangen en wordt er gepoogd de crisisoriëntatie beter te organiseren. De minister had eveneens een gesprek met zijn federale collega voor Justitie, de heer Tony Van Parys, over de bijzondere jeugdbijstand, in het bijzonder de gemeenschapsinstellingen. In de bijzondere jeugdbijstand moet een waaier van initiatieven worden ontwikkeld. Finaal moet het uitmonden in een nieuwe wet op de jeugdbijstand. De minister kan niet beloven dat dit nog voor het einde van deze zittingsperiode zal zijn. Het maatregelenrecht moet gedifferentieerd worden en er moet een betere afstemming komen van het verwijlsbeleid en het voorzieningenaanbod. De vraag rijst in welke mate gesloten instellingen gesloten moeten zijn. Dat zijn allemaal punten waarover nagedacht moet worden. De federale minister is principieel akkoord om in overleg te treden.

De minister signaleert verder dat er een akkoord is met de vakbonden over de gemeenschapsinstellingen De Zande en De Kempen. De staking is beëindigd. Een overzicht van de afspraken op korte en op langere termijn zal de minister aan de commissie bezorgen. Op langere termijn wordt er in ieder geval een personeelsplan opgemaakt op basis van een screening van de werkdruk. De leefgroepen worden kleiner : van 12 naar 10 jongeren.

Wat de begroting zelf betreft zijn er de volgende wijzigingen te signaleren.

- a. B.a. 4101 "Dotatie aan de dienst met afzonderlijk beheer Bijzondere Jeugdbijstand" betreft de gemeenschapsinstellingen. In 1997 was er een saldo van 10 miljoen frank. Het onbelaste gedeelte hiervan was 7,4 miljoen frank, waarvan de vastgestelde rechten dienden afgetrokken te worden (3,7 miljoen frank). Voor wat restte is 2 miljoen frank in mindering gebracht van de dotatie. De overige 1,7 miljoen frank wordt als volgt gebruikt : 0,3 miljoen frank voor de artsendiensten en 1,4 miljoen frank voor extra tijdelijke aanwervingen. In totaal wordt het bedrag met 2,3 miljoen frank verminderd (0,3 miljoen frank als gevolg van desindexatie).
- b. B.a. 4102 "Dotatie aan het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand voor uitgaven i.v.m. begeleidingsmaatregelen in het kader van de Bijzondere Jeugdbijstand".

Er was in 1997 een saldo van 19,1 miljoen frank. Bij de begrotingscontrole werden twee nieuwe elementen aanvaard : anciënniteit (+4,6 miljoen

frank) en upgrading (+9,1 miljoen frank, éénmalig).

Daarenboven wordt 14 miljoen frank overgeheveld van het VFSIPH om te kunnen voldoen aan de CAO m.b.t. de Sociale Maribel. (Kleine entiteiten krijgen minstens 1/3 VTE).

Tot slot is er nog een desindexatie van 7,4 miljoen frank. Globaal betekent dit dat de dotatie met 1,2 miljoen frank wordt verhoogd.

Bespreking

In de Radio 1-uitzending "Actueel" heeft de minister het gehad over gesloten veiligheidsinstellingen. Mevrouw Ria Van Den Heuvel vraagt dat de minister zijn standpunt hier zou herhalen. De verslaggever wenst het onderwerp uitgebreid in commissie te bespreken. Zij is niet helemaal gewonnen voor de idee van dergelijke instellingen. De heer Guy Swennen meent gehoord te hebben dat de minister voor jeugdgevangenen is gepleit heeft.

De minister zegt dat hij de pers uitvoerig te woord heeft gestaan over de huidige situatie in de gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand. Nieuwe gegevens waren het gesprek met de minister van Justitie, de bijkomende middelen, en het einde van de staking. Deze nieuwe elementen waren de aanleiding om de lijn aan te geven die de minister wenst te volgen. Vooreerst moet het verwijlsbeleid, zowel van jeugdrechters als van parketmagistraten, eenduidig worden – niet eenvormig. Nu is dat niet het geval. Waarom zijn in Brugge b.v. meer verwijzingen naar gesloten instellingen dan in Hasselt ? Het gaat hier nochtans om vergelijkbare steden. Verder moeten de maatregelen meer gediversifieerd worden. Daaronder valt ook het tegengaan van het oneigenlijke gebruik van de gemeenschapsinstellingen. De wet op de jeugdbescherming van 1965 zegt dat er niet gesanctioneerd kan worden. Nochtans wordt letterlijk in uitspraken van rechters bij wijze van "sanctie" naar de instellingen verwezen. Ten slotte heeft de minister niet uitgesloten dat er een restgroep aan jongeren is die in een absoluut gesloten instelling moet komen, omdat zij een bedreiging zijn voor de maatschappij. Met de jongeren een pedagogisch project aangaan veronderstelt dat men ze met vrijheid leert omgaan. Als jongeren een gevaar blijken voor de samenleving kan die vrijheid niet gegeven worden. De minister ontkent dat hij zou gepleit hebben voor jeugdgevangenen, maar hij sluit ze niet uit als allerlaatste maatregel.

De heer Guy Swennen concludeert hieruit dat de minister niet principieel gekant is tegen jeugdgevangenissen. De minister ontkent dat. Hij is wel van oordeel dat men principes maar kan aanhouden tot op een ogenblik dat ze niet meer blijken te functioneren. De heer Swennen is het daar niet mee eens. Hij is de overtuiging toegedaan dat er naar een adequater omkadering binnen de bestaande instellingen gezocht moet worden, in plaats van jeugdgevangenissen op te richten. Kan op die wijze het principe van vrijheidsperspectief toch niet gehandhaafd worden? Het is een veel gehoorde klacht dat de voorzieningen over te weinig middelen beschikken.

De minister beaamt dat dat inderdaad een betere oplossing is. Er wordt dan ook gewerkt aan een betere omkadering voor de instellingen. Toch blijft er de vaststelling dat die oplossing niet haalbaar lijkt voor sommige +16-jarigen die herhaalde daden gesteld hebben die een gevaar voor de samenleving zijn.

Mevrouw Patricia Ceysens wenst te weten of de 89 extra plaatsen naar residentiële voorzieningen gaan. De minister antwoordt dat de plaatsen ongeveer gelijk over de ambulante en de residentiële sector verdeeld worden.

Een hogeschool uit Kortrijk heeft in opdracht van de administratie een studie uitgevoerd over uithuisplaatsing van kinderen wegens armoede, weet mevrouw Ceysens. Er werd een enquête gehouden bij de voorzieningen en de comités bijzondere jeugdzorg. Er werd gevraagd of zij zich bewust zijn van de link tussen plaatsing en armoede. De meerderheid bleek het Algemeen verslag over de armoede niet eens te kennen. Heel wat instellingen bleken zich uitdrukkelijk te kanten tegen het bezoekrecht van ouders. Dat gaat natuurlijk volledig in tegen de conclusies uit het armoedebestel in het Vlaams Parlement. Het lid acht het noodzakelijk om de voorzieningen daarop te wijzen b.v. via een omzendbrief. De minister antwoordt dat hij er werk zal van maken.

De minister had het over oneigenlijke verwijzingen door de rechterlijke macht. Mevrouw Yolande Avontrodt wil echter ook aandacht vragen voor de onterechte verwijzingen van jongeren die in psychiatrie thuishoren. Zij moeten de gepaste opvang en therapie kunnen krijgen. De minister erkent dit probleem. Vaak gaat het om jongeren die door de psychiatrie geweigerd worden wegens hun agressief gedrag. Een onderzoeksgroep van de KUL werkt aan een registratie van de verwijzingen. De studie is nog niet klaar. De minister vraagt

duo nog enige tijd voor het nemen van maatregelen.

De heer Etienne De Groot waarschuwt voor de toenemende jeugdcriminaliteit. Het probleem moet ernstig aangepakt worden. Gevangenissen zijn een laatste redmiddel. De maatschappij moet beschermd worden. Het lid hoopt op een gecoördineerd beleid ter zake. De minister zegt dat hij om die reden eerst het overleg met Justitie wil doorzetten. Alles moet in kaart gebracht worden, ook de input. Dat vergt enige tijd.

Mevrouw Sonja Becq onderschrijft het belang van het overleg met Justitie, met het oog op een nieuwe wet op de jeugdbijstand. Het is een fundamenteel probleem dat op Vlaams niveau moet uitgevoerd worden wat op federaal niveau beslist wordt. Anderzijds mag men de gezinnen en de opvoedingsbijstand niet uit het oog verliezen. Daarin investeren is een zeer belangrijke vorm van preventie.

Het overleg tussen de ministers van Justitie enerzijds en van Welzijn en Gezin anderzijds is belangrijk, maar het lid dringt erop aan dat ook de parlementsleden, federaal en Vlaams, inspraak zullen krijgen in de oriëntatie van de jeugdbijstand. De voorzitter van deze commissie heeft daar in het verleden al herhaaldelijk op aangedrongen.

Mevrouw Sonja Becq vraagt of de crisisopvang mee opgenomen is in de 86,5 miljoen frank extra waarover de minister het had. De minister bevestigt dat het gaat om 10 plaatsen in Antwerpen en 2 in Lommel. Er wordt in een eerste opvang voorzien van 2 à 3 dagen vooraleer bekeken wordt wat er verder met de jongere moet gebeuren. De heer Etienne De Groot wil eraan toevoegen dat ook opvang van jongeren die door hun ouders in de steek gelaten worden, van essentieel belang is om erger te voorkomen.

Ook dit jaar heeft het Rekenhof opgemerkt dat de ontvangsten en de uitgaven op de begroting van het Fonds Bijzondere Jeugdbijstand onvoldoende uitgesplitst zijn. De heer Bart Vandendriessche vraagt om verduidelijking. De minister antwoordt dat het Rekenhof aandringt op een meer gedetailleerde begroting voor het fonds. De administratie wenst de toestand te behouden omdat niet op voorhand te weten is waar de middelen effectief ingezet zullen worden. Er werd wel een prestatiebegroting toegevoegd, zodat het Rekenhof nu allicht tevredengesteld is.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey, voorzitter, betreurt dat er eerst incidenten nodig zijn vooraleer de problemen in de bijzondere jeugdbijstand grondig bekeken worden. Gelukkig dat het de ambtenaren te hoog komt te zitten dat ze vakbondsacties houden. De commissie heeft – na een bezoek aan de gemeenschapsinstelling in Mol – reeds in mei 1996 bij de begrotingscontrole gewezen op verschillende knelpunten. Gelukkig was toen meer geld uitgetrokken voor investeringen via het VIPA. Er werd toen ook gewezen op de gebrekkige omkadering. Het rapport-Cornelis was reeds gekend. De minister werd toen gevraagd hoe hij ermee zou omgaan. Op 23 maart jongstleden heeft mevrouw Trees Merckx-Van Goey de minister geïnterpelleerd over het standpunt dat de minister zou aannemen ten aanzien van het jeugd-sanctierecht, van de jeugdgevangenis. Het benieuwde de voorzitter toen welke strategieën de minister voorbereide en op welke wijze de minister in overleg trad met de federale minister van Justitie.

Blijkbaar heeft de minister nu wel met zijn collega van Justitie overleg gepleegd. Het is te betreuren dat dit naar aanleiding van incidenten moet gebeuren. Het is nu bij de begrotingscontrole niet de gelegenheid om daarover het fundamentele debat te voeren. Het had beter naar aanleiding van de interpellatie kunnen plaatsvinden. De voorzitter hoopt in de toekomst op betere afspraken.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey moet men voor ogen houden dat er op federaal niveau andere prioriteiten zijn op het vlak van Justitie. Als de Vlaamse overheid niet het voortouw neemt, zal het rapport-Cornelis blijven liggen. De Vlaamse overheid kan binnen haar bevoegdheden heel wat zelf aanpakken. De enige bevoegdheid van de federale overheid is de opgave van de maatregelen. De Vlaamse overheid moet nog binnen deze zittingsperiode haar verantwoordelijkheid opnemen. Niet alleen op het vlak van jongeren, maar ook op het vlak van slachtofferhulp en daderhulp.

De heer Guy Swennen en mevrouw Ria Van Den Heuvel sluiten zich aan bij de vorige spreker. Met het beleid inzake bijzondere jeugdzorg zit het al jaren verkeerd, reeds van voor de tijd van de minister. Er is al jaren een tekort aan middelen. Het is jammer dat het beleid wordt geïnspireerd door schokkende gebeurtenissen. Het is een prototype van ad hoc-beleid. In zijn antwoord op de interpellatie van de heer Guy Swennen over het gebrek aan registratiegegevens in de bijzondere jeugdzorg en de gevolgen daarvan op het beleid (23 maart 1998), verkondigde de minister nog dat er deze zittingsperiode niet veel meer zou gebeuren. Geluk-

kig is er dan toch wat losgekomen. Maar het is een illustratie van dat ad hoc-beleid. De heer Swennen pleit desnoods voor een totale herdenking van het beleid. Mevrouw Ria Van Den Heuvel herinnert aan het voorstel om met deze commissie een rondetafel te organiseren over het onderwerp.

Minister Luc Martens betreurt eveneens dat men maar vooruitgang boekt naar aanleiding van incidenten. Het is wel zo dat de Pedagogische Commissie (soort begeleidingscommissie voor de gemeenschapsinstellingen) en de onderzoeksgroep Jeugdcriminologie (KULeuven) zich al geruime tijd over de missievorming buigen. De minister hoopt over enkele maanden het desbetreffende rapport aan de commissie te kunnen voorleggen. De minister wil er ook op wijzen dat in het kader van het social-profitakkoord voor 1999 in ongeveer 95 miljoen frank en voor 2000 in 100 miljoen frank bijkomende middelen wordt voorzien.

3.3. Programma 41.30 – Bejaardenzorg

Toelichting

- a. B.a. 3301 "Subsidies aan instellingen en verenigingen die diensten en zorgen aan bejaarden verstrekken" kent een vermindering met 3,1 miljoen frank :
 - 3 miljoen frank werd overgeheveld naar progr. 41.10, b.a. 1201 (kwaliteitszorg) ;
 - 0,1 miljoen frank als gevolg van desindexatie.
- b. B.a. 3302 "Subsidies aan erkende dagverzorgingscentra" vermindert met 0,1 miljoen frank.
- c. B.a. 3303 "Onderhoudssubsidie ten behoeve van private serviceflats/Bevak" en b.a. 3304 "Onderhoudssubsidie ten behoeve van openbare serviceflats/Bevak" waren tot voor de begrotingscontrole opgenomen in het programma 40.20 Infrastructuur inzake persoonsgebonden aangelegenheden. Dit gaf aanleiding tot praktische moeilijkheden omdat in de administratie steeds twijfel bestond over wie nu eigenlijk verantwoordelijk was (b.v. voor het opmaken van de begrotingsdocumenten).

Dit programma kent dus in wezen louter herschikkingen.

Bespreking

Bij dit programma zijn geen opmerkingen van de leden.

3.4. Programma 41.40 – Gezinsaangelegenheden

Toelichting

- a. Op b.a. 3301 "Bevordering van het gezinsleven : subsidies aan instellingen en initiatieven inzake gezinsopvoeding" vermindert het krediet met 0,1 miljoen frank als gevolg van desindexatie.
- b. B.a. 3302 : "Subsidie aan diensten voor gezins- en bejaardenhulp" :
 - Bijkrediet voorgaande jaren : vermeerdering met 28,6 miljoen frank bestaande uit overhevelingen van 1 miljoen frank en van 27,6 miljoen frank van progr. 41.40, b.a. 3303 "Subsidies aan verenigingen en voorzieningen in uitvoering van het decreet betreffende de thuiszorg".
 - De vermeerdering met 84,2 miljoen frank is afkomstig van het niet-gebruikte gedeelte in 1998 van de gelden van het Vlaams actieplan voor de social-profitsector :
 - 70 miljoen frank tot dekking van het tekort op het lopend krediet in 1998 ;
 - 14,2 miljoen frank om te kunnen ingaan op het aanbod van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om 15 bijkomende betrekkingen van gezins- en bejaardenhulp(st)ers te kunnen creëren.
- c. B.a. 3303 "Subsidies aan verenigingen en voorzieningen in uitvoering van het decreet betreffende de thuiszorg" kent een vermindering met 27,6 miljoen frank. Van deze b.a. werd 27,6 miljoen frank overgeheveld naar gezins- en bejaardenhulp (voor een bijkrediet voorgaande jaren). Dit is een eenmalige operatie. Het decreet zal maar later op het jaar operationeel worden waardoor het niet nodig is het bedrag op jaarbasis beschikbaar te hebben.
- d. De kleine verminderingen voor de b.a. 3307 "Subsidies aan de Centra voor Integratie Gezinszorg" en 3308 "Subsidies aan de Centra voor Ontwikkelingsstoornissen" en b.a. 4301

"Subsidies aan gezins- en bejaardenhulp" zijn desindexaties.

- e. B.a. 4101 "Dotatie aan Kind en Gezin" kent een vermindering met 54,3 miljoen frank. In 1997 was er een saldo van 139,2 miljoen frank. De begrotingsinstanties hebben evenwel geaccepteerd dat 50,9 miljoen frank hiervan bezwaard was en dat er voor 34,5 miljoen frank aan onvermijdbare uitgaven waren. Er wordt ook 16,3 miljoen frank gebruikt voor de verdere uitbouw van de buitenschoolse opvang in de kinderdagverblijven.

Uiteindelijk bleek er dus een reëel onbelast saldo te zijn van 37,5 miljoen frank in 1997. De dotatie 1998 werd met dit bedrag verminderd.

Hier dienen nog 2 verminderingen aan toegevoegd :

- Er is een desindexatie van 4,4 miljoen frank.
 - Er wordt een bedrag van 12,4 miljoen frank uit de dotatie gehaald omdat deze middelen op een andere manier aan Kind en Gezin worden overgemaakt.
- f. B.a. 9911 "Vastleggingsmachtiging Kind en Gezin" wordt met 29 miljoen frank verhoogd (+ 30,1 miljoen frank afkomstig van het Vlaams actieplan voor de social profitsector en -1,1 miljoen frank desindexatie).

Daarbij aansluitend wordt de investeringsdotatie (b.a. 6101) ook met 30,1 miljoen frank verhoogd.

Bespreking

De heer Bart Vandendriessche betreurt dat er in de begroting geen verschuiving is ten voordele van de chronisch zorgbehoevenden. De kredieten voor de uitvoering van het thuiszorgdecreet zijn vermindert met 27,6 miljoen frank. Zullen de resterende middelen aangewend kunnen worden ? De minister antwoordt dat dat afhangt van de snelheid waarmee het parlement werkt. Hij hoopt dat het ontwerpdecreet nog voor het zomerreces wordt goedgekeurd. Wat de eerste opmerking van het lid betreft meent de minister dat de tegemoetkoming in de bijdrage voor gezins- en bejaardenhulp bekeken moet worden in het licht van de actualiteit. De discussie over de ouderenzorgverzekering is volop bezig. Er is een zekere overeenstemming aan het

groeien, ook binnen de regering. Binnen afzienbare tijd is er een voorstel te verwachten. De discussie over de tegemoetkoming in de bijdragen wordt gehypothekeerd door die discussie, meent de minister.

De Toelichtingen (Stuk 13-A (1997-1998) – Nr. 1) vermelden dat de behoefte voor de buitenschoolse kinderopvang bij de opmaak van het beleidsplan te laag werd ingeschat. Dat zou te maken hebben met de te weinig concrete parameters. De heer Bart Vandendriessche wil graag weten wat er ondertussen gewijzigd is.

De minister deelt mee dat hij door de federale overheid uitgenodigd is om opnieuw rond de tafel te gaan zitten over de middelen van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD). Sleutelement is de vraag of de Vlaamse overheid bereid is om voor haar ambtenaren de 0,05 % bijdrage op de brutolonen te betalen. Er is immers na de aan Vlaanderen belofte uitzuivering van de schefftrekking tussen Vlaanderen en Wallonië gebleken dat er meer middelen noodzakelijk zijn. Zoniet moeten rechtmatige Franstalige projecten uit het systeem gegooid worden, wat politiek onhaalbaar is. De federale overheid is bereid om voor haar ambtenaren de bijdrage te betalen en vraagt aan de gemeenschappen en gewesten hetzelfde. De vraag heeft de minister te laat bereikt om er bij de begrotingscontrole rekening mee te houden. Bij navraag sluit de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken niet uit dat in het najaar de middelen voorhanden zullen zijn. Bij de begroting voor 1999 moet in ieder geval een definitief antwoord gegeven worden.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt het geen goed principe om een Vlaamse aangelegenheid, wat buitenschoolse kinderopvang toch is, een structurele oplossing te geven door nog meer te federaliseren. De minister antwoordt dat er geen alternatief is. Voor een inbreng van 100 miljoen frank is er een teruggave van 250 miljoen frank. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen meent te weten dat minister Luc Van den Bossche minder positief is over de beschikbaarheid van meer middelen. De minister ontkent dat hij gezegd heeft dat minister Van den Bossche "beloofd" heeft dat de middelen er zijn.

In welke mate is er zekerheid dat het FCUD zich in alle financiële tegemoetkomingen in Vlaanderen houdt aan de Vlaamse normering, vraagt mevrouw Riet Van Cleuvenbergen.

De minister zegt dat er geen subsidiëring is zonder het positieve advies van Kind en Gezin.

De minister-president heeft ooit verkondigd zelf stappen te zullen ondernemen, als de problemen inzake het FCUD zouden aanhouden, zegt mevrouw Patricia Ceysens. Minister Martens reageert dat men minder resultaten bereikt door het creëren van incidenten. Men mag niet vergeten dat het om middelen van de sociale partners gaat. Men kan enkel op de goodwill rekenen.

De minister had het over het advies van Kind en Gezin. Mevrouw Patricia Ceysens wijst erop dat er nu als het ware twee circuits zijn. Enerzijds is er het advies van Kind en Gezin voor de subsidiëring door het FCUD, anderzijds is het aan het lokaal overleg om het kwaliteitslabel aan de initiatieven BKO toe te kennen. In grote steden is dat een gigantische opdracht, terwijl er niets van middelen gekoppeld zijn aan dat label.

De minister zegt globaal gezien vrij positieve geluiden te horen. Wel blijkt dat er in bepaalde regio's meer weerstand is om andere redenen dan de vorige spreker aanhaalde. De minister belooft een tussenrapport te laten maken. Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt om een overzicht van de gemeenten met een al goedgekeurd beleidsplan BKO. De minister zal dat aan de commissie bezorgen.

Ingaand op de opmerking van mevrouw Ceysens wil mevrouw Ria Van Den Heuvel in het algemeen signaleren dat de decentralisering van bevoegdheden naar de gemeentebesturen extra investeringen tot gevolg heeft. Decentralisatie houdt ook het risico in dat men geen zicht meer heeft op de evolutie in de toekomst. Diensten worden lokaal georganiseerd. Op zich is daar niets tegen, maar na verloop van tijd slaan ze een eigen weg in die niet meer gestopt kan worden. Dat leidt op termijn tot nog meer investeringen. Voor sommige gemeenten is dat een probleem.

De subsidies voor de vertrouwenscentra kindermishandeling zijn nogmaals verhoogd. Mevrouw Kathy Lindekens heeft tijdens de bespreking van het Opvolgingsrapport betreffende een beleid ten aanzien van kinderen, kindermishandeling, kinderrechten en slachtoffer- en daderhulp in Vlaanderen reeds vragen gesteld over de nieuwe parameters. Het antwoord van de minister heeft het lid toen niet gerustgesteld. Het lid hoopt dat daar ook geen drama's moeten gebeuren vooraleer er beweging komt. De minister zei dat de subsidiëring geen gelijke tred kan houden met de evolutie van het aantal meldingen en dat het totale subsidiebedrag niet kan blijven stijgen. Als de schrijvende noden gekend zijn, moet het beleid zich daaraan niet aan-

passen ? De minister kondigde een doorlichting van de werkwijze van de vertrouwenscentra aan.

De minister antwoordt dat er een onderzoek wordt doorgevoerd over de werking inzake kindermishandeling. De minister zegt er toen ook op gewezen te hebben dat de SIF-middelen onvoldoende aangewend worden. De minister wil de stad Antwerpen erop wijzen dat zij in dat verband haar verantwoordelijkheid moet opnemen. Er wordt een overleg in die zin voorbereid.

3.5. Programma 41.50 – Gehandicaptenzorg

Toelichting

a. B.a. 4111 "Dotatie aan het VFSIPH" kent een vermeerdering van 45,6 miljoen frank. Er was een aanzienlijke meervraag uitgaande van het VFSIPH. Hierin zaten verschillende componenten zoals :

- 72 miljoen frank voor de volumestijging en de versnelling in de uitbetaling in het kader van CAO 26 ;
- 255,5 miljoen frank voor de forfaitarisering van de CAO 43. Uiteindelijk werd de bijkomende vraag haast integraal ingewilligd, zij het met verschillende middelen.
- De niet-belaste saldi van 1997 ten belope van 132 miljoen frank mogen behouden worden.
- De dotatie wordt niet verminderd a rato van de door het CFO (centraal financieringsorgaan) verworven middelen (86 miljoen frank).
- Er komt 72 miljoen frank bij (uit de globale pot).
- De dotatie wordt met 14 miljoen frank verminderd en deze wordt overgeheveld naar bijzondere jeugdbijstand in het kader van de afspraken rond de CAO m.b.t. de Sociale Maribel. (Kleine entiteiten krijgen minstens 1/3 FTE bij).

b. B.a. 9911 "Vastleggingsmachtiging VFSIPH" wordt met 85,1 miljoen frank verhoogd afkomstig van het Vlaams actieplan voor de social profitsector.

Er is een desindexatie van 5,5 miljoen frank.

Hierbij aansluitend wordt de investeringsdotatie ook met 85,1 miljoen frank verhoogd.

Bespreking

Volgens de heer Bart Vandendriessche heeft de minister in zijn antwoord op een mondelinge vraag van de heer Patrick Hostekint (23 maart 1998) gezegd dat bij de begrotingscontrole een bijkomende inspanning gedaan zou worden voor de realisatie van de 100 % van het gewaarborgd minimum maandloon voor de beschutte werkplaatsen. De minister ontkent dat hij dat gezegd heeft. De tijd is nog niet rijp om bijkomende middelen vrij te maken. Een interdepartementale werkgroep buigt zich over het probleem. Samen met de federale overheid worden verschillende mogelijkheden bekeken. Er is nog geen beslissing genomen.

Hetzelfde lid informeert naar de stand van zaken inzake de semi-internaten. De minister antwoordt dat het doorlichtingsrapport binnenkort klaar zal zijn. Het kan dan in het najaar besproken worden.

De heer Bart Vandendriessche heeft gehoord dat er inzake de kampvergoedingen voor begeleiders in de sector gehandicaptenzorg enige vooruitgang geboekt is. Hij verwijst naar de interpellatie van federaal volksvertegenwoordiger de heer Luc Goutry. De minister heeft nu aan de voorzieningen een omzendbrief verstuurd met de mededeling dat de vergoedingen niet betaald worden. Minister Luc Martens antwoordt dat federaal minister Magda De Galan beloofd heeft de problemen op te lossen en tegemoet te komen in de vergoedingen.

In het Belgisch Staatsblad zijn de zgn. flexibiliseringsbesluiten voor het zorgaanbod inzake sociale integratie van personen met een handicap verschenen. De heer Vandendriessche vraagt of daaraan budgettaire consequenties verbonden zijn. De minister antwoordt dat daarvoor 40 miljoen frank extra worden vrijgemaakt.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt aandacht voor de zgn. grijze zone in de tewerkstelling van gehandicapten. Het betreft personen die enerzijds een ongunstige beslissing krijgen van de provinciale evaluatiecommissie (PEC), en anderzijds ook niet aan de slag geraken in het gewone arbeidscircuit. De diensten die instaan voor de arbeidstrajectbegeleiding (ATB) kunnen de hoeveelheid aanvragen niet meer aan. Ook het vinden van arbeids-

plaatsen is problematisch. Blijkbaar zijn er onvoldoende werkgevers die mensen met een CAO nr. 26 een kans geven. Het lid vraagt de minister enerzijds de ATB te versterken en anderzijds – eventueel samen met de collega van Tewerkstelling – ook een signaal te geven aan de mogelijke werkgevers.

Verschillende sociale-economieprojecten dreigen aangeklaagd te worden wegens concurrentievervalsing na een uitspraak van het Hof van Beroep in Gent. In antwoord op een mondelinge vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen aan minister Kelchtermans (19 mei 1998) antwoordde hij dat het probleem van concurrentievervalsing deels voorkomen kan worden door het voorafgaande advies van de Subregionale Tewerkstellingscomités (STC) voor initiatieven die wensen te starten. Minister Kelchtermans verklaarde ook dat minister Martens een omzendbrief voorbereidt aan de OCMW's over tewerkstellingsinitiatieven die van hen uitgaan. Mevrouw Riet van Cleuvenbergen polst naar de stand van zaken.

Ingevolge een interkabinettenwerkgroep met betrekking tot deze aangelegenheid werd een opdracht gegeven aan de administratie. Een ontwerp werd tot op heden niet voorgelegd aan de minister. Dat kan pas uitgevaardigd worden wanneer het besluit van de Vlaamse regering dat de lokale besturen een plaats toekent in de STC, van kracht wordt. Minister Kelchtermans kan de stand van zaken met betrekking tot dit onderwerp-besluit nader toelichten.

De trajectbegeleiding wordt verlengd tot het einde van dit jaar. In september-oktober wordt een evaluatie gemaakt. Er moeten een aantal afstemmingen gebeuren met de centra voor beroepsopleiding (CBO's).

Binnenkort wordt het ontwerpdecreet over de sociale werkplaatsen gestemd. Mevrouw Patricia Ceysens vraagt of de minister zich geen zorgen maakt over de concurrentie met de beschutte werkplaatsen. Minister Theo Kelchtermans verklaarde in de commissie dat er vanuit Welzijn problemen gerezen waren die eenzelfde regeling voor de beschermde tewerkstelling, dus voor sociale en beschutte werkplaatsen samen, in de weg stonden.

De minister repliceert dat hij altijd een voorstander geweest is van één globale regeling, waarbij arbeid aangeboden wordt in een soort van continuüm. Dat gaat van activiteiten in een bezigheidstehuis voor mensen die beperkt zijn in hun mogelijkheden, tot en met arbeid voor mensen met alle bekwaamheden, met alle mogelijke nuances tus-

senin. Op een bepaald moment moet de overheid bijspringen : voor sommigen via vorming, voor anderen via een zgn. rugzakje als vergoeding voor het rendementsverlies... Men is daar niet uit geraakt. De moeilijkheid om dat te realiseren zijn een aantal tweeslachtigheden die de betrokkenen zelf genereren. Er zijn beschutte werkplaatsen die liever bij economie ondergebracht willen worden, anderen willen bij de welzijnssector blijven. Alles draait rond de vraag waarmee hun belang het best gediend is. Niet de klant maar de voorziening wordt daarbij als uitgangspunt gehanteerd. Vanuit die tweeslachtigheid komt men er niet toe de discussie open trekken.

3.6. Programma 41.60 – Maatschappelijk Opbouw-werk

Er zijn geen wijzigingen.

3.7. Programma 41.70 – Maatschappelijk Welzijn

Toelichting

- a. B.a. 3311 "Subsidies aan diensten en instellingen werkende met culturele en etnische minderheden, alsmede in het kader van de gezinshereniging" kent een vermindering met 3 miljoen frank. Dit bedrag werd overgeheveld naar progr. 41.10, b.a. 1201 voor de ondersteuning van de kwaliteitszorg.
- b. B.a. 3325 "Allerhande uitgaven en tegemoetkomingen in de kosten van diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg" kent een vermindering van 12,4 miljoen frank. Er is een overheveling naar :
 - progr. 41.10, b.a. 1201 : 4 miljoen frank (kwaliteitszorg) ;
 - progr. 45.20, b.a. 3312 : 2,5 miljoen frank (Volksontwikkeling en bibliotheken : gevangissen) ;
 - progr. 41.70, b.a. 3326 : 5 miljoen frank (georganiseerd vrijwilligerswerk) ;
 - progr. 41.70, b.a. 3328 : 0,9 miljoen frank (bijkomende vragen voor vormingsactiviteiten van de VVSG voor OCMW's in het kader van vorming rond Sociale Maribel).

- c. B.a. 3326 "Georganiseerd Vrijwilligerswerk" kent een stijging met 5 miljoen frank.
- d. Op b.a. 3328 "Vormingsactiviteiten VVSG voor hun vormingsactiviteiten binnen kader van OCMW-werking" treedt een stijging op van 0,9 miljoen frank.
- e. Er zijn kleine desindexaties voor :
 - b.a. 3304 "AWW" : -0,7 miljoen frank ;
 - b.a. 3314 "Integratie-activiteiten" : - 0,1 miljoen frank ;
 - b.a. 4306 "Culturele en etnische minderheden" : - 0,1 miljoen frank.

Bespreking

Mevrouw Ria Van Den Heuvel heeft bedenkingen bij de vermindering van in totaal 3,2 miljoen frank voor subsidies aan diensten en voorzieningen voor minderhedenbeleid. Mevrouw Van Den Heuvel pleit ervoor om de integratieactiviteiten op het terrein te accelereren. De laatste berichten over de tewerkstelling van allochtonen waren allerm minst gunstig. Volgens het lid heeft de minister naar aanleiding van de rellen in Kuregem ook gepleit voor een acceleratie. Het lid is teleurgesteld dat de minister de begrotingscontrole niet heeft aangegrepen om meer middelen uit te trekken voor het minderhedenbeleid. Mevrouw Ria Van Den Heuvel dient dan ook een amendement in om in het totaal van programma 41.70 het niet-gesplitste krediet te verhogen met 20 miljoen frank (Gedr. St. VI. P. 19 (1997-1998) – Nr. 2). Het is een symbolisch bedrag dat moet toelaten het project 27 van het Strategisch Plan van het Vlaamse beleid ten aanzien van etnisch-culturele minderheden uit te voeren. Het project beoogt de huidige en bestaande sensibiliseringscampagne inzake het interculturele samenleven beter te kaderen in een strategie. De discriminatie op de arbeidsmarkt wordt mee ingegeven door een vorm van onwetendheid. Daarom is het van groot belang de integratieactiviteiten op te voeren.

De minister ontkent dat er geen ruimte is om te accelereren. Vooreerst zijn de verminderingen waarvan het lid sprak, eenmalig, omdat die middelen niet aangewend zullen worden. Voorts is het decreet inzake de etnisch-culturele minderheden niet op 1 januari 1998 in voege getreden zoals gepland. Daardoor kan een deel van die middelen

voor andere doeleinden ingezet worden. Dat kan ook voor de middelen voor het Vlaams Centrum Integratie Migranten (VCIM) gelden, die door de stopzetting niet helemaal zullen worden gebruikt. Mevrouw Ria Van Den Heuvel blijft dit echter onvoldoende vinden.

12,4 miljoen frank wordt van b.a. 3325 "Allerhande uitgaven en tegemoetkomingen in de kosten van diensten en instellingen voor vernieuwende en experimentele projecten in de welzijnszorg" overgeheveld naar progr. 41.10, b.a. 1201 (kwaliteitszorg), progr. 45.20, b.a. 3312 (volksontwikkeling en bibliotheken : gevangenen), progr. 41.70, b.a. 3326 (georganiseerd vrijwilligerswerk), progr. 41.70, b.a. 3328 (bijkomende vragen van OCMW's in het kader van vorming rond Sociale Maribel). Mevrouw Sonja Becq vraagt of die overgeheveldde middelen recurrent zijn. De middelen voor het georganiseerd vrijwilligerswerk en voor de gevangenen wel, antwoordt de minister. Voor de andere basisallocaties niet.

De minister verklaarde dat de bijkomende middelen op basisallocatie 3328 vooral aangewend worden voor vorming rond de Sociale Maribel. De heer Bart Vandendriessche vraagt om verduidelijking. Wordt er niet in middelen voorzien voor de introductie van de nieuwe OCMW-boekhouding ? Het decreet op de schuldbemiddeling is al enige tijd in werking. Zijn daarvoor geen bijkomende middelen nodig ?

De EHSAL staat in voor de begeleiding bij de invoering van de nieuwe OCMW-boekhouding, antwoordt de minister. Daarvoor is 3,2 miljoen frank ingeschreven. Bovendien is er 3 miljoen ingeschreven voor vorming en sensibilisatie voor de nieuwe OCMW-boekhouding (progr. 41.10, ba 12.25). 0,9 miljoen frank is bijkomend overgeheveld naar basisallocatie 3328 voor vorming inzake de Sociale Maribel. Het ontgaat vooral de kleine OCMW's hoe ze op de mogelijkheden van de Sociale Maribel kunnen inspelen. Zij moeten een pool vormen om in aanmerking te komen. Voor de uitvoering van het decreet schuldbemiddeling ten slotte zijn geen extra middelen noodzakelijk.

Volgens mevrouw Trees Merckx-Van Goey ligt er in de federale Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsontwerp voor over het overmatig uitgeven. Er wordt verwezen naar door de gemeenschappen erkende voorzieningen voor schuldbemiddeling. Heeft de minister daarover overleg gehad ? Mag men niet verwachten dat daardoor meer een beroep zal worden gedaan op de centra voor schuldbemiddeling ? De minister is van oor-

deel dat het probleem nog niet aan de orde is. In het besluit over het algemeen welzijnswerk is schuldbemiddeling opgenomen als een bijzondere bijkomende taak, wat in het voorontwerp van besluit niet het geval was. Er zijn daarvoor geen bijkomende middelen ingeschreven. Ook een aantal OCMW's worden erkend voor schuldbemiddeling.

De heer Felix Strackx wil terugkomen op zijn interpellatie op 12 mei over het VCIM. Het VCIM heeft sedert zowat een maand zijn activiteiten stopgezet. Het lid had verwacht dat dat in de begroting een substantiële vermindering tot gevolg zou hebben. De minister repliceert dat er overleg gepleegd word met VCIM. De werking van VCIM is niet helemaal stopgezet : de interculturele bemiddelaars in de gezondheidszorg blijven aan de slag. Er zijn ook een aantal sociale verplichtingen ten aanzien van het personeel. Een wijziging in de middelen is overigens pas mogelijk na de doorlichting van de beheersovereenkomst. Als er op het einde van het jaar een overschot van middelen blijkt, geeft de minister er trouwens de voorkeur aan ze te hergebruiken in de sector.

In de pers heeft de woordvoester van de minister gesteld dat voor terreinen ten behoeve van nomaden 28 miljoen frank uitgetrokken zou worden. Mevrouw Kathy Lindekens stelt echter vast dat het krediet op basisallocatie 6301 gelijk blijft. De kost voor de aanleg van een terrein wordt in het Strategisch Plan geraamd op 50 à 70 miljoen frank. Dat is ruim boven het ingeschreven krediet. De minister antwoordt dat hij de begrotingsfiche heeft ingediend, maar hij heeft moeten vaststellen dat hij in de regering niet de nodige steun gevonden heeft, ook niet bij de coalitiepartner.

3.8. Indicatieve stemming

Voor de amendementen van de Vlaamse regering bij de begrotingstabel, Afdeling I, programma's 41.10 Algemeen welzijnsbeleid, 41.50 Gehandicaptenzorg, en 41.70 Maatschappelijk welzijn (Gedr. St. VI. P. 19 (1997-1998) – Nr. 3) wordt verwezen naar de besprekingen in de Commissie voor Financiën en Begroting.

Bij programma 41.70 Maatschappelijk welzijn is er een amendement van mevrouw Ria Van Den Heuvel (Stuk 19 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt in het totaal het niet-gesplitst krediet te vermeerderen met 20 miljoen frank (zie bespreking van programma 41.70). Het amendement wordt bij

indicatieve stemming verworpen met 10 stemmen tegen 1 bij 3 onthoudingen.

De begrotingstabel van programma 41.70 zelf wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen.

Het overige aan de commissie toegewezen gedeelte van de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998, dat tot de bevoegdheid van minister Luc Martens behoort³, wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 6 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ria
VAN DEN HEUVEL

Trees
MERCKX-VAN GOEY

³ Zie de opsplitsing van dit ontwerp van decreet over de bevoegde commissies, opgenomen als bijlage bij het verslag van de Commissie voor Financiën en Begroting (Stuk 19 (1997-1998) – Nr. 6).